

FIȘA DISCIPLINEI
PROBLEME SOCIALE ÎN FILOSOFIA MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / Calificarea	SOCIOLOGIE / ANTROPOLOGIE / RESURSE UMANE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	PROBLEME SOCIALE ÎN FILOSOFIA MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ			Codul disciplinei	ALR3416S		
2.2. Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Ciprian Mihali						
2.3. Titularul activităților de seminar							
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	OPȚIONAL

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					3
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe la curs.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none">• C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie• C2.4 Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii filosofice și sociale moderne și contemporane și identificarea meritelor și limitelor acestora• C3.4 Examinarea critică și constructivă a conceptelor și viziunilor (abordărilor) din domeniul teoriilor sociale în privința definirii și delimitării culturii civice și educației sociale• C3.5 Realizarea unui studiu legat de spațiul public• C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale teoriilor sociale moderne și contemporane• C4.4 Reflecția critică asupra modalităților de construire a diferitelor teorii sociale care au problematizat temele mari ale culturii civice: societatea civilă, opinia publică, spațiul public, relația om-natură, drepturile omului, cetățenia, nesupunerea civilă etc.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• abilitatea de a comunica oral și în scris în limba română, utilizând corect terminologia și demersurile specifice teoriilor filosofice și sociale moderne și contemporane;• competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea și găsirea de informații bibliografice

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: <ul style="list-style-type: none">- principalele teorii ale societății civile, spațiului public, drepturilor omului cetățeniei- ansamblul de concepte care definesc ideea de cultură civică- raportul dintre om și natură- identificarea „dușmanilor” societății civile; post-adevăr, fanatism, extremism- conceptele importante ale cetățeniei și ale nesupunerii civile
Aptitudini	Studentul este capabil să: <ul style="list-style-type: none">- interpreteze un text de filosofie contemporană în limba română și în una din limbile internaționale- participe la dezbateri pe teme proprii culturii civice- redacteze o analiză de film și de carte
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru: <ul style="list-style-type: none">- a pregăti textele solicitate în timpul semestrului- a participa ca membru al unei echipe într-o dezbatere- a susține liber argumentele dezvoltate în cadrul textelor scrise- a integra în lucrări succesive evaluarea profesorului

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• Înțelegerea modurilor multiple în care s-a construit cultura civică și educația socială în lumea modernă
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Raportarea filosofiei la concepte majore ale culturii civice și educației sociale.• Clarificarea ideilor de societate civilă, opinie publică, spațiu public și privat, drepturile omului, cetățenie, nesupunere civilă.• Deconstruirea argumentelor „științifice” ale post-adevărului, fanatismului și extremismului• Analizarea transformărilor drepturilor omului în lumea modernă și contemporană.• Înțelegerea modificărilor în relația dintre om și natură în lumea contemporană.• Cercetarea dimensiunilor actuale ale teoriilor pedepsirii.• Analizarea raporturilor dintre supunere și nesupunere în societate.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere generală: Ce este cultura civică?	- prezentare generală - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Ce este societatea civilă (și opinia publică)?	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
Dușmanii societății civile: post-adevăr, fanatism, extremism	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
Ce este spațiul public?	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Spațiul public și spațiul privat	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Rolul social al relației dintre om și natură	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Încălzirea globală – Cauze, conștientizare, atitudini	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Dimensiuni ale eco-existențialismului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Științele umaniste și rolul lor în criza ecologică	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Ce sunt drepturile omului?	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Ce este cetățenia?	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Care este rolul social al pedepsirii?	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Supunere și nesupunere	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Curs final: Provocări actuale ale nesupunerii civice	- dezbateri - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
Societate civilă		
<ul style="list-style-type: none">• Jürgen Habermas – <i>Sfera publică și transformarea ei structurală</i>, Univers, 1998• Oskar Negt, Alexander Kluge – <i>Public Sphere and Experience. Toward an Analysis of the Bourgeois and Proletarian Public Sphere</i>, Verso, 2016• Adam Seligman – <i>The Idea of Civil Society</i>, The Free Press, 1992		
Spațiul public		
<ul style="list-style-type: none">• Ciprian Mihali (coord.) – <i>Artă, tehnologie și spațiu public</i>, Paideia, 2005• Augustin Ioan, Ciprian Mihali – <i>Dublu tratat de urbanologie</i>, Idea, 2009• Miodrag Mitrašinovic (ed.) etc. - <i>Public Space Reader</i>, Routledge, 2021• Richard Sennett – <i>The Fall of Public Man</i>, W.W. Norton & Company, 2017		
Discursul urii		

- Eric Heinze – *Hate Speech And Democratic Citizenship*, Oxford University Press, 2016
- Caitlin Ring Carlson – *Hate Speech*, MIT Press, 2021
- Jeremy Waldron – *The Harm in Hate Speech*, Harvard University Press, 2012

Drepturile omului

- Hannah Arendt – „Perplexitățile Drepturilor Omului”, in *Originile totalitarismului*, Humanitas, 2014, pp. 363-378
- Claude Lefort – „Politics and Human Rights”, in *The Political Forms of Modern Society Bureaucracy, Democracy, Totalitarianism*, pp.239-273

Cetățenia

- Dimitri Kocenov – *Cetățenia*, Idea, 2023
- Richard Bellamy – *Citizenship. A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2008

Pedeapsa

- H.L.A. Hart – *Punishment and Responsibility*
- Michel Foucault – *A supraveghea și a pedepsi*, partea a doua, „Pedeapsa” și partea a patra, cap. II, „Ilegalisme și delincvență”
- Gertrude Ezorsky (ed.) – *Philosophical Perspectives on Punishment*, State University of New York Press, 2015
- Leo Zaibert – *Rethinking Punishment*, Cambridge University Press, 2018

Nesupunerea

- Etienne de la Boétie – *Discurs despre servitutea voluntară*, Antet, 1993
- Michael Walzer – *Obligations. Essays on Disobedience, War, and Citizenship*, Harvard University Press, 1970
- Peter Singer – *Democracy and Disobedience*, Clarendon Press, 1973
- Lawrence Quill – *Civil Disobedience. (Un)Common Sense in Mass Democracies*, Palgrave Macmillan, 2009

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> - însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul teoriilor moderne și postmoderne ale societății; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, eseu academic) 	<p>Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale</p> <p>Lucrare scrisă și susținere orală la sfârșitul semestrului (sesiune)</p>	60% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> - Text 1 – Cum se modifică relațiile dintre public și privat în lumea digitală? (Răspuns argumentat în 1500-2000 de cuvinte, 20 puncte) - Text 2 – Răspuns argumentat la întrebarea: A pedepsi este ceva omenesc? (Răspuns argumentat în 1500-2000 de cuvinte, 20 puncte) 	Evaluarea se va face pe parcursul semestrului	40% din nota finală

10.6 Standard minim de performanță

Lucrarea finală va răspunde, la alegere, la una din următoarele trei întrebări, și va fi susținută oral, la o dată din sesiune care va fi stabilită de comun acord.

1. Este tolerarea extremismului un act democratic?
2. Cum sunt manipulate afectele și emoțiile oamenilor în discursurile publice?
3. Este nesupunerea civică o datorie?

EVALUARE

1. Text 1 – Cum se modifică relațiile dintre public și privat în lumea digitală? (Răspuns argumentat în 1500-2000 de cuvinte, 20 puncte)
2. Text 2 – Răspuns argumentat la întrebarea: A pedepsi este ceva omenesc? (Răspuns argumentat în 1500-2000 de cuvinte, 20 puncte)
3. Elaborarea lucrării finale și susținerea ei (60 de puncte)

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
10.02.2026

Semnătura titularului de curs

Ciprian Mihali

Semnătura titularului de seminar

Ciprian Mihali

Data avizării în departament:
11.02.2026

Semnătura directorului de departament

Ionut Foldes

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".